

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

☒ ☐

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane

 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an

6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua

oară 12 fil., a treia

oară 10 fil.

☒ ☐

Tot ce privește foaia

să se adreseze la: Re-

dacțiunea și admini-

strațiunea „Unirei”

în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Un nou ziar bisericesc?

de Z. Păclișanu.

Părintele dr. Nicolae Brânzău, parohul gr.-catolic din Vulcan, a trimis câtorva membrii ai clerului nostru, cu datul de 28 Martie a. c., un fel de circulară în care le solicită părerea privitor la întemeierea unei societăți pe acții cu menirea de-a eda un „ziar al nostru, cum noi îl dorim”. Motivele, cari l-au determinat pe dsa și pe ceilalți membrii ai „cercurilor private” să facă pasul acesta, sunt „lipsa unui ziar, care să reprezinte cu demnitate interesele noastre: lipsa unei concentrări a forțelor și energiilor, cari zac (sic!) azi nefolosite în biserica noastră, în sfârșit, lipsa unei tribune libere (!) în aceste vremuri de critică (sic!) prin cari trecem”. Așa citim în circulară din 28 Martie.

Încercarea păr. Brânzău a fost „salutată cu bucurie” cu prilejul unei laudabile discuții antialcoolice de preoții districtului protopopesc al Clujului adunați în sinodul de primăvară și „salutarea” a fost adusă îndată la cunoștința publicului prin raportul apărut în ziarele noastre („Unirea”, „Românul” și „Gazeta Transilvaniei”. În cea din România n'a apărut până în momentul când scriu șirele acestea).

O discuție a acestei chestiuni este, cred, necesară și din multe puncte de vedere folositoare. Voi încerca-o în șirele următoare expunându-mi părerile sincer, limpede și fără nici o restricție.

Este oportună și folositoare în împrejurările actuale, întemeierea unui nou ziar bisericesc unit? Un ziar nou e impus și trebuie să fie impus numai de necesități noi, de noi lipsuri: el este, totdeauna, produsul unui nou curent de idei; arma

de luptă a celor, cari urmăresc alte ținte, deosebite de ale celor „vechi” sau urmăresc realizarea aceluiaș ideal dar pe alte căi. La spatele unui ziar *nou* trebuie deci să stea o *nouă* mișcare, pentru care cadrele ziarelor existente sunt nepotrivite și neîndestulitoare. Are biserica sau preoțimea noastră unită interese, cari nu se pot susține și apăra prin organele existente? Sau, află-se în această biserică vre-un curent de idei pentru manifestarea și impunerea căruia actualele organe de publicitate să fie nesuficiente? Eu nu-l văd deși, har Domnului, am ochi destul de buni și deși urmăresc cu atenție toate mișcările din biserica română unită.

Nici una din celea trei publicații actuale ale bisericii noastre („Unirea” „Cultura creștină” și „Cuvântul Adevărului”) n'au pornit la luptă cu un program ținut între marginile înguste și rigide ale câtorva paragrafi, ci în toate stăpânește cea mai largă libertate. Niciodată scriind ceva pentru „Unirea” sau „Cultura creștină” nu m'am gândit, că, poate, scrisul meu nu se va publica fiind în contradicție cu programul lor. Nu am făcut-o eu și nu cred să o fi făcut cineva din simplul motiv, că programul lor se compune dintr'un singur punct: apărarea intereselor bisericii și preoțimii.

Ce rost are deci întemeierea unui nou ziar? Nici unul! Știu, că păr. Brânzău e condus de cea mai curate intenții, însă intențiile, oricât de bune ar fi, nu pot îndreptăți o mișcare inoportună și, în împrejurările actuale, deadreptul primejdioasă. Prin întemeierea unui nou ziar bisericesc se va ajunge tocmai la contrarul idealului urmărit de păr. Brânzău: în loc de-o concentrare a forțelor vom avea o desconcentrare a lor. Biserica ro-

mână unită are cam 1500 preoți. Noul ziar va fi în primul rând avizat la aceștia. La ei sunt însă avizate și organele de publicitate existente. Colaboratorii încă formează un fel de numerus clausus. Cine a urmărit cu atenție cuprinsul „Culturii creștine” d. p. ai cărei colaboratori își iscălesc articolele, s'a putut convinge, că număr de număr întâlnim aceiași scriitori. Păr. Brânzău vorbește și de anumite energii și forțe, cari „zac” nefolosite, adevărat de anumite talente ascunse, de anumiți oameni, cari azi nu s'ar putea manifesta lipsindu-le ziarul „cum noi îl dorim”. Astfel de forțe eu nu cunosc deși am avut prilejul să străbat în lung și lat o mare parte a provinciei noastre metropolitane. Talentele *active* se manifestează și au unde se manifesta; cei câțiva indivizi cari pun mâna pe condeiu numai la prasnice mari, cari își deschid gura numai la ocazii solemne când publicul e atât de darnic în aplauze, nu pot fi luați în conziderare. Și, sigur, păr. Brânzău nu s'a gândit la dânsii.

Va se zică, nici un curent nou de idei, cari nu ar putea fi propagate prin organele de publicitate existente, nici cititori noi niși scriitori noi. Astfel un ziar nou nu poate servi decât unei *ambii* noi. O ambiție însă, oricât de nouă și impetuoasă, nu poate fi călăuză unui cler și a unei biserici. Un nou ziar bisericesc, în împrejurările actuale, ar fi o mare greșală de tactică. Datorința noastră este să ne concentrăm în jurul celor existente, să le întărim dându-le spriginul necesar, material și moral, și să facem din ele fortărețe puternice ale bisericii și neamului nostru. Noi avem lipsă de câteva focare în stare a răspândi în valuri largi lumina binefăcătoare a culturii

și însufletirii lor, nu de amărâte opaițe efemere, cari se sting la cea mai mică suflare a vântului. Un sprigin *real* din partea celor chemați și o concentrare mai serioasă a tuturor forțelor în jurul celor trei publicații este o necesitate imperioasă. Interesele unei biserici amenințate din toate părțile se susțin și se duc la isbândă cu multe și mari jertfe reale, și mai ales prin unirea jertfei tuturor.

Sperăm, că publicul nostru va ști da circularei păr. Brânzău răspunsul convenit și astfel ideia înființării unui nou ziar bisericesc unit va rămânea deocamdată o nevinovată glumă de întâiu Aprilie, sau, în cazul cel mai bun, un nevinovat vis de primăvară.

Starea sanitară a Majestății Sale, merge spre bine. După știrile mai nouă, Majestatea Sa a durmit bine, sa sculat ca de obicei și și-a început lucrurile de peste zi cași până acum. E puțin obosit, nedurmit și muncit de ferbiuțelile mari, pe cari i-le-a cauzat răceala de care suferise.

Francisc Ferdinand moștenitorul de tron în Budapesta. Proxima delegațiune, ce se va ținea în Budapesta, va fi deschisă de moștenitorul de tron Francisc Ferdinand, care va înlocui pe Majestatea Sa Regele nostru. Moștenitorul de tron va petrece în Budapesta după cum se svonește numai o după-amiază.

Intrevederea dela Abazzia. În zilele trecute a avut loc întâlnirea anunțată de presă între contele Berchtold, ministrul de externe austro-ungar și Sangiuliano, ministrul italian. Scopul acestei întâlniri a fost aranjarea chestiilor litigioase între aceste două mari puteri aliate. Sau tratat chestia echilibrului și a sferei de operațiune pe Marea-Mediterană, chestia albaneză

și chestia italienilor supuși Monarhiei Austro-Ungare. Foile anunță că cei doi miniștri au căzut într-o acord și au stabilit o normă de operațiune comună în toate chestiile litigioase de până aci. Monarhiei noastre i-s'a asigurat și exploatarea economică a unei provincii din Asia mică, Kilikia, unde se află mari comori naturale neexploatate.

Adunarea Societății Emke. Am anunțat că societatea culturală maghiară Emke a elaborat un nou proiect de statute, care să cuprindă un mai vast program de lucru pe teritoriul Ardealului. Programul l'am schițat într-o scurtă notiță anterioară. Adunarea anunțată s'a ținut în 20 Aprilie și au luat parte afară de câțiva șampioni ai elitei maghiare ardeleni și contele Apponyi, care a ținut un lung discurs, pledând în felul său pentru încheierea societății maghiare și unitatea națională. Statutele propuse de comitet au fost primite de adunare.

Alegerea deputaților dietali.

(Continuare).

Dacă alegerea nu se sistează, comisiunea electorală e datoare a se prezenta în ziua alegerii în centrul cercului electoral, chiar și dacă este numai un candidat. La orele 8 dimineața, prezidentul de alegere deschide procedura alegerii, și dacă e numai un candidat, îl proclamă pe acesta de deputat dietal ales, iar rezultatul îl publică în localul stabilit în publicațiune.

Dacă sunt mai mulți candidați are loc votarea. Comisiunile de votare sunt datoare să se prezenteze în ziua de alegere în localul destinat pentru votare din cercul lor de votare, dacă nu sunt cumva avizate din partea prezidentului de alegere, că alegerea ori votarea nu se face. — Dacă comisiunea de votare, înfățișată în cercul de votare, primește încunoștințare dela prezidentul de alegere, că alegerea ori votarea nu se face, prezidentul comisiunii încunoștințează despre aceasta publicul alegător întrunit. Numele candidaților de deputat, nerepășiți, prezidentul îi expune în localul de votare în ordine alfabetică, în mod legibil.

Votarea se începe în fiecare cerc de votare în ziua alegerii la orele 8 dimineața. Înainte de a se începe votarea, prezidentul comisiunii stabilește dacă sunt prezenți membrii comisiunii și celelalte persoane chemate să coopereze la procedură, apoi ia dispozițiile prealabile, necesare pentru săvârșirea votării. Și dacă vre-un membru nu s'a prezentat ori e împedecat a lua parte, prezidentul întregeste comisia în mod corespunzător.

Dacă alegătorii, cari au înaintat propunerea de candidare, n'au numit bărbați de încredere, prezidentul comisiunii îi face atenți asupra acestui drept dat lor, din partea legii. Dacă careva din bărbații de încredere nu s'a prezentat, ori și-a sistat activitatea, în locul său aplică prezidentul comisiunii alt bărbat de încredere, luat dintre alegătorii aparținători partidului candidatului, și despre aceasta încunoștințează numai decât pe careva dintre prezentatorii propunerii de candidare. Încredințarea bărbatului suplinitor de încredere înceată, dacă prezentatorii propunerii de candidare pun singuri un nou bărbat de încredere, sau dacă se prezintă bărbatul de încredere neminat din vreme din partea lor, sau își reia de nou activitatea intreruptă. În scopul controlării identității persoanei la alegători, la fiecare comisiune de votare e dator să fie de față, din fiecare comună primarul sau substitutul său și un membru esmis din partea antistiei comunale și din fiecare oraș doi membrii încredințați din partea senatului, ori doi funcționari esmiși din partea senatului, în localul de votare, și să stea acolo ca martori de identitate până își dau voturile alegătorii din respectiva comună ori oraș, iar apoi, dela publicarea orei de încheiere, respective dela începerea ei, până la încheierea votării. Afară de aceasta bărbații de încredere ai partidului au dreptul, ca atunci când vine rândul de votare la vre-o comună ori oraș, să numească câte un alegător din comuna aceea, ori din orașul respectiv, ca martor de identitate, care controlează identitatea de persoană a alegătorilor, sub tot decursul votării. Dacă careva dintre esmișii comunei nu s'a prezentat la alegere, ori și-a intrerupt activitatea, presi-

FOIȚA.

Din trecut.

— *Blegie.* —

Ca o blondă despletită stăruie pe ceriuri luna
Revărsându-și milostivă peste toate-a ei văpaie,
Și-un tumult de raze-mi intră pe fereastă în odaie
Evocând din urna vremii pe rând una câte una
Amintiri din tinerețe, — din cea epocă de glorie
Când sfidam cu ușurință forța celui din podgorii.

Ca paiușele pe coaste îmi mijia pe-atunci musteata,
— O, eram atât de mândru de averea mea recentă! —
Urmăream clipă de clipă a ei dezvoltare lentă,
Ca un tinăr cu iluzii, care nu cunoaște viața,
Și cum nu-mi lipsea pe-atuncia umezeala necesară
Constatam, firește, lesne creștere seară de seară.

Se n'ștelege: începusem să-mi schimb portul de infante
Cu veșminte în croială după cea mai nouă modă
Și cu ghete văcsuite cu o practică metodă,
Începusem să prind gestul lumii'nalte, elegante.
Chiar și părul mi-l dresasem să stea neted-lins pe frunte
Neatins de praful zilei și-alte murdării mărunte.

C'un cuvânt eram un june dichisit în toată forma,
Așteptând cu nerăbdare ale dragostei preludei,
Negligând în schimb precece istovitoarele studii
Ca mai lin, mai pe 'ndeletele să pot suporta enorma
Sarcină, ce fără milă mi-a fost pus-o soartea'n spate
Cu gândul să nu am parte de plăceri nevinovate.

Așteptam, precum vă spusei, să m'atingă focul sacru
Al iubirii renascente. Și... n'am așteptat zadarnic,
Că într-o zi când tot pământul era foarte, foarte darnic,
Am aflat spre îndestulirea-mi acel mândru simulacru
Căruia aveam de-acuma să-i închin vieța toată
Cu supunere de slugă credincioasă dar netoată.

Da! — 'ntr'o zi. De primăvară. Pe vremea când dau bobocii
Rozelor să se desfacă, lin, petală de petală,
Când șăgalnicii de fluturi țin intrarea triumfală
În potire fără pată; pe timpul când toți prorocii
Ne vestesc hambare pline, pline de belșug și mană,
Când, în fine, se deșteaptă toată specia umană.

Șerpuia un cârd de fete, toate'n strai de serbătoare
Când în sus și când la vale colo pe „strada cea lungă”,
Desemnând în pravul zilei, câte-o luminoasă dungă
De fete îmbujorate și buze surizătoare.
Și merit a fost să fie și aleasa-mi printre ele,
Dar firește era întocmai ca și luna printre stele.

Eu cu gândurile-aiure răzimat steteam pe-o poartă
Și priveam așa'n neștire, cum se strecurau agale

dentul comisiunii numește în locul său pe altcineva dintre alegătorii respectivei comune ori oraș.

Dacă se naște o astfel de piedecă, pentru care votarea nu se poate începe la ora stabilită în respectivul cerc de votare, prezidentul comisiunii, după propria sa pricipere și pe răspunderea sa, amână începerea votării până la delăturarea pedecii. Votarea, cum s'a delăturat pedeca, trebuie începută. Amânarea începerii votării și aproximativul timp cât va dura, trebuie să se publice. Dacă pedeca n'a putut fi delăturată cel mult până la legala oră de încheiere, și votarea din această pricină n'a putut fi începută, în respectivul cerc de votare, votarea trebuie considerată de zădărnicită.

Votarea începută, de regulă trebuie continuată fără întrerupere.

Toți membrii comisiunii de votare au să se aște sub întreaga durată a votării în centrul cercului electoral, respective de votare (în cercul de votare orășenesc), iar prezidentul, substitutul său, notariul sau substitutul acestuia, în localul de votare.

Prezidentul comisiunii de votare poate ordona, ca votanții să fie admiși în numărul stabilit din partea sa în localul de votare, și de aci, după votare, să se îndepărteze numai decăt.

Celce greșeste în contra ordinii, sau nu se supune dispozițiilor juste făcute în înțelesul acestei legi, poate fi îndrumat la ordine din partea prezidentului, iar după repetită îndrumare la ordine poate fi scos din localul de votare. Un astfel de alegător, dacă nu și-a dat încă votul, se poate anunța la votare numai după fixarea orei legale finale, respective sub decursul orei finale a prezidentului.

Alegătorii votează după comune, sau părți de oraș, în ordinea stabilită de comitatul central, și anume, întâiu alegătorii din centrul cercului de votare.

Comunele și părțile de oraș, din cari alegătorii nu s'au prezentat la votare atunci când după ordinea stabilită le-a venit rândul, au să fie chemate la votare mai odată, după ce și-au dat voturile celelalte comune.

(Va urma).

Adunarea extraordinară a congregațiunii comitatului Alba-inferioară.

Adunarea congregației comitatului Albei inferioare a fost convocată pe Luni, 20 l. c. a doua zi de Paștile noastre și a avut în programul său două puncte: alegerea comitatului permanent (állandó választmány), în care au intrat dintre români abia trei: Il. Sa Dnul prepozit I. M. Moldovanu, canonicul Dr. Izidor Marcu și protopopul Zlatnei Iuliu Montani.

Al doilea punct a fost statorirea circumscriptiilor de votare și respective designarea centrelor acestor circumscriptii în conformitate cu legea electorală.

Dintre membrii români au fost de față chiar din cauza serbătorilor abia câțiva: Canonicii *Gavrilă Pop* și *Dr. Izidor Marcu*, avocatul *Dr. Iuliu Maniu*, profesorii *St. Roșian* și *Dr. V. Macaveiu*, inginerul *I. F. Negruțiu*, contabilul „Patriei” *Victor Munteanu* din Blaj, *Dr. Iuliu Morariu* din Murăș-Uioara, protopopul *Maier* din Aiud, *Florescu* proprietar, *Circo* din Ighiu și încă vre-o doi înși.

Înainte de a intra în ordinea de zi părintele Roșian a ținut să protesteze în numele membrilor români în potriua fixării pe a doua zi de paști a adunării congregației, făcându-se astfel cu neputință participarea la congregație a atâtor membrii români, între cari mulți preoți etc., cerand totodată, ca pentru acest motiv, precum și pentru motivul, că proiectul de împărțire a comunelor în circumscriptiile de votare nu a fost comunicat membrilor congregației înainte nici măcar acelor, cari s'au adresat mai de aproape — a cerut să se amâne adunarea de azi și să se statorească deodată cu comunicarea planului de împărțire un nou termen pentru congregației.

Proiectul de rezoluție prezentat de părintele Roșian este următorul:

Având în vedere, că adunarea prezentă este convocată pe a doua zi de Paști a celor de rital grecesc când mulți membri ai congregației sunt împiedecați prin funcțiunile lor oncioase a lua parte la aceasta ședință,

Având mai departe în vedere, că planul de împărțire a cercurilor de votare nu numai n'a fost comunicat cu membrii congregației, ci n'a fost împărțit nici măcar acelor, cari s'au interesat în mod privat și particular de el și astfel membrii congregației nu sunt în poziția de a delibera cu deplină cunoștință de cauză în aceasta chestie, propun ca ședința de azi să se amâne și să se defigă deodată cu comunicarea planului de împărțire un nou termen pentru congregație.

Acest proiect de rezoluțiune comitele suprem nu l'a admis nici la discuție, nici la vot sub pretextul, că regulamentul intern nu admite discutarea unor propuneri de atare natură și a deschis desbaterea asupra obiectelor puse la ordinea zilei.

La punctul al doilea din program a luat cuvântul Dnul Dr. Iuliu Maniu arătând marea nedreptate ce s'a făcut prin noua lege electorală mai ales părților ardelenale ale țării, în special comitatului nostru, unde avem astăzi numai patru cercuri în loc de 7 (șapte) de până acuma. În potriua acestei distribuirii injuste a cercurilor ardelenale, cari nedreptățesc populația rurală mai ales poporul românesc din acest comitat. Dnul Dr. I. Maniu ridică protest și propune, ca congregația să-și însușască acest protest înaintându-l guvernului.

Trecând la circumscriptia de votare Dl Dr. I. Maniu arată în special împărțirea nedreaptă a acestor circumscriptii și prezintă următorul proiect de rezoluțiune:

Propunere.

Congregațiunea comitatensă își exprimă regretetele, că prin noua împărțire a cercurilor electorale s'au nesocotit interesele politice a părților Transilvănene reducându-se numărul cercurilor electorale din Transilvania, regretă și desaproabă, că cercurile electorale din comitatul Albei-inferioare s'au redus în mod injust și nedrept și s'au arondat în mod cât se poate de meștesugit anume în scopul, ca să se reducă influența politică a țaranimii rurale și în special a poporului românesc din acest comitat, iar în ce privește împărțirea cercurilor de votare propune, să fie îndrumată conducerea comitatensă să prezinte un proiect motivat

Perlele acele scumpe cari știu ochiul cum să'nșale,
Cari pricep atât de bine doru'n lume cum se poartă.
Dar de-odată o privire mă trezi din reverie,
Și privirea puse capăt visului de nostalgie.

Și din clipa cea sfântă m'am schimbat pe desimțite:
Eu care până într'aceea eram tot cu nasu'n carte,
Eu care mă 'ntererasem numai de frumos și arte,
Mă făcui ștregar de frunte, ascultător de ispite.

Să mai spun, că era centrul gândurilor mele mute?
Să mai spun, că încontinuu ea îmi apărea în vise?
Să mai spun, ca mintea 'n taină multe versuri faurise
La adresa ei? — Dar văd că farmecul vremii trecute
Să-l descriu în amănunte, cum fusese el aieve
Nu mai pot. Căci „ars est longa, dum talentum nostrum
[breve“.

E destul, că după balul, numit „balul filantropic“
M'am fost chinuit năstrușnic, expresie să-i dau durerii
Ce mă stăpânea. *C'atuncia am văzut cumcă puzderii*
E amorul ei cel mare, neseecat și penelopic.

Rog, citiți cu atențiune versurile făurite
Chiar în cel mai critic stadiu al durerilor cumplite.

Ce lin-îndurerat cânta muzica!

— Părea o simfonie furată dela ingeri

De chinuri plină și de 'nfundate plângeri. —

Iar eu dausam ferice cu Genica.

Și mi-a grăit:

Ioane, măi! saracule 'n înfrângerii

Azi n'ai curaj să 'naintezi: suplica

Iubirii tale mari? Ori poate frica

Te ține 'n loc? —

Vine un altul, și Genica trece veselă la brațul lui.

De-acum de giaba sângerii!

Dac'ai scăpat neghiob și-acuma clipa

Să-i spui pe șleau amorul ce te seacă,

Tu poți eși, s'aprinzi în tihnă pipa

Și inimii mandat să-i dai să tacă.

Da! S'a dus!... Neștiutoare, și ce zimbetul pe buze!

Și-a uitat în grabă totul. Cum sa nu uite s'ermana,

Când acel ce mi-o luase avea să-i devină hrana?

Pe când eu?... O, ea! Firește! — Trebuia să mă refuze,

Să mă uite. Și în urmă repede să se mărite.

Să-și croiască grabnic calea unei vieți mai ferice.

Și de-aceea, când stinghera stăruie pe ceriuri luna

Revărsându și milostivă peste toate a ei vâpaie

Și-un tumult de raze 'mi intră pe fereastă în odaie

Mă cufund în urna vremii, să scot una căta una

Amintirile juniei. — ale epoei de g'orii

Când sfidam cu ușurință forța celui din podgorii.

Ciuvic.

întru toate corespunzător cerințelor juste și dispozițiilor legale.

Deschizându-se discuția asupra acestui proiect de rezoluție, protonotarul comitanței și avocatul Dr. Müller propune să se respingă rezoluția iar prezidentul partidului independent Fogarasi Albert să alătură proiectului de rezoluție în ce privește propunerea de a se amâna deliberarea privitor la la obiectul pus la ordinea zilei.

Dl Dr. Iuliu Maniu reflectând antevorbitorilor arată, că în cazul concret s'a comis ilegalitatea, că dl vicecomite nu a fost aplicat nici măcar pe cale privată să comunice proiectul de împărțire a cercurilor de votare sub pretextul, că acest proiect constituie un secret oficios.

Vicecomitele recunoaște adevărul acestei afirmații și în perplexitatea sa s'a silit a atrage atențiunea publicului dela meritul chestiunii prin un atac vehement îndreptat în contra dlui Dr. Iuliu Maniu, pe care însă în urma protestului energic ridicat de dl Dr. Iuliu Maniu, a fost silit în plenul ședinței momentan să și-l retragă.

După o discuție mai lungă comitele suprem, partea întâi a proiectului de rezoluție nu a admis-o la vot iar asupra părții a doua admitând votarea aceea a rămas în minoritate.

La desbaterea specială a proiectului pentru împărțirea cercurilor de votare au luat cuvântul dintre români dl canonic Dr. Izidor Marcu și advocații Dr. I. Maniu și Dr. I. Morariu. În butul tuturor argumentelor aduse de oratorii români, congregațiunea comitanței a primit en bloc propunerea comisiei permanente privitoare la împărțirea cercurilor de votare, care s'a făcut în modul următor:

Cercul electoral al Vințului.

1. *Cercul de votare Vințul de jos.* Vințul de jos, Daia, Marasváradja, Felsőváradja.

2. *Cercul de votare Vingard.* Vingard, Oláhgorbó, Kisenyed, Buzd, Hosszutelke, Gergelyfája, Koncza, Drassó, Spring, Kutfalva, Berve.

3. *Cercul de votare Poca.* Pokafalva, Kisludas, Olábogát, Székásgyepű, Székástóhát, Székásveresegyháza, Alamor, Ladamos, Széptelep, Örményszékás.

4. *Cercul de votare Cinade.* Szászesanád, Kiskerek, Sorostély, Csicsoholdvilág, Monora, Szászpatak, Magyarcserved, Bolgárcserved, Farkastelke.

5. *Cercul de votare Ocna-Sibiului.* Vizakna.

1 r. t. város, 5 nagyközség, 29 kisközség, (11 körjegyzőség).

Választók száma: 2233.

Cercul Electoral al Alba-Iuliei.

1. *Cercul de votare Alba-Iulia.* Gyulafehérvár.

2. *Cercul de votare Zlatna.* Zalatna, Nagyompoly.

3. *Cercul de votare Abrud.* Abrudbánya.

4. *Cercul de votare Roșia.* Verespatak. 2 r. t. város, 1 nagyközség, 3 kisközség, (1 körjegyzőség).

Választók száma: 1918.

Cercul electoral al Ighiuului.

1. *Cercul de votare Ighiu.* Magharigen, Ompolykövesd, Ompolygabacz, Fenes, Om-

polygyepű, Metesd, Tótfalud, Ompolyszada, Ompolymező, Sárd, Kisompoly, Borosbocsárd, Igenpatak, Czelna Boroskrakó, Tibor, Kiraly-patak.

2. *Cercul de votare Oieșdea:* Vajaszd, Marosszentimre, Gáldó, Koslárd, Havasgáld, Borosbenedek, Felsőgáld, Alsógáld, Kismindszent, Havasgyogy, Diomál, Felgyogy, Diod, Csáklya, Mihálczfalva, Obraksa, Heningfalva, Székásszabadja, Székásbesenyő.

3. *Cercul de votare Bărăbanț:* Bórhánd, Ompolykistalud, Alsócsora, Alsótatárlaka, Maroskarna, Akmár, Szarakszó, Borsómező, Rakató Poklos, Maroscsüged, Lombfalva, Sósptak, Dombár, Oláhherepe, Öregyháza, Demeterpataka, Táte.

4. *Cercul de votare Abrudsat:* Abrudfalva, Abrudkerpenyes, Mogos, Bucsony, Szavaspatak, Aranyósszohodol.

5. *Cercul de votare Aiudul de sus:* Felenyed, Muzsnaháza, Urháza, Nyirmező, Mirisztó, Oláhlápád, Oláhrákos, Alsóorbó, Középorbó, Felsőorbó, Marosbeld, Remete, Szabagerdő, Nagyponor, Kisgyogyptak.

5 nagy község, 72 kisközség (24 körjegyzőség).

Választók száma: 2467.

Cercul electoral al Aiudului.

1. *Cercul de votare Aiud:* Nagyenyed.

2. *Cercul de votare Teiuș:* Tövis, Buzásbocsárd, Alsókarácsonyfalva, Oláhcsesztve.

3. *Cercul de votare Tâmpahaza:* Tompaháza, Lürinczréve, Megykerék, Magyar-sólymos, Magyarhapud, Pacalka, Csombord, Enyedszentkirály, Kisapahida, Marosgombás.

4. *Cercul de votare Lopadea-maghiară:* Magyarlopád, Magyarbéce, Vádverem, Magyarbagó Fugad, Kisakna, Asszonyneje, Hoporton, Ispánlaka, Mikoszilvás, Oláhtordos,

5. *Cercul de votare Blaj:* Balázsfalva, Kisbalázsfalva, Véza, Csufud, Túr.

6. *Cercul de votare Uioara:* Marosujvár, Magyarcsesztve, Miklóslaka, Csongva, Magyarforró, Elekes, Hari, Maroscsucs, Maroskopánd, Gábod, Marosnagylak, Maroskáptalan, Felsőmarosjvár.

7. *Cercul de votare Bichiș:* Magyarbükös, Istvánháza, Sándor, Gombostelke, Magyarosd, Magyarszentbenedek, Nagymedvés, Magyarsülye, Magyarherepe, Csekelaka, Batizháza, Marosgeze, Czintos, Kutyalva, Marosoroszi, Oláhpéterlaka, Marosszentjakab.

1 város, 2 nagyközség, (18 körjegyzőség).

Választók száma: 3326.

Correspondențe.

Misiuni sfinte în Valea Jidanului.

Din încredințarea reuniunii de misiuni sfinte s'au ținut în postul mare din acest an misiuni sfinte și în parohia Valea Jidanului, la granița Moldovei, în zilele 4, 5, 6, și 7 Aprilie, sub conducerea misionarilor din Blaj, dr. Al. Nicolescu, secretar metropolitan

și Vasile Moldovan, capelan, fost paroh în Bicaz. Predicile în număr de 10 împreună cu slujbe sfinte: paraclis, canonul către Domnul Nostru Isus Hristos, ore canonice, s'au început de Sâmbătă seara luând parte poporul în număr frumos și ascultând cu evlavie cuvintele oratorilor, cari veniau să vestiască în numele Domnului pocăință, singura chezeșie a păcii sufletelor, a păcii de sus, aduse de Hristos fiul lui Dumnezeu celor înfrânți și smeriți cu inima.

Sufletele acestor oameni, fi ai naturii, izolați de restul lumii, încunjuțați de toate părțile de minunile lui Dumnezeu sămănaute eu mână largă în pădurile seculare, în munții cu păreți falnice stâncoși, în abisurile eu guri ce cască fioros, în șuvoaiele apelor repezi, în izvoarele dela tot pasul ce te alintă cu murmur dulce, zic sufletele acestora sunt teren foarte prielnic pentru primirea învățăturilor sfinte. Cu instinctul lor sănătos necontaminat de spiriul lumii ticăloase pricep, că învățăturile lui Hristos sunt singurele ducătoare la mântuire și chiar de aceea le sorb cu sete nestinsă, ca și pământul țărilor tropice — ploaia, după lungă de secetă cumplită. Acestea suflete, ca să fac încă o comparație, se resfată în ploaia razelor cuvântului evanghelic, cum se resfată pe aceste culmi sihastru pipișoiul, cucuruzul, podbealul. — flori primăvăratică trezite la viață de dangătul aproape imperceptibil al ghiocelilor candizi, — în fânișul razelor soarelui de primăvară, plin de foc, de viață. Văzându-i înduioșați, cu lacrimi ferbinți la genele ochilor, rămâi înduioșat însuși și îți-se răsplătește toată truda urcării muntelui, neimblânziți prin sălbătăcia lor primitivă.

Duminecă și în ziua de Bunavestire a trebuit să se țină predicile afară în liber așa de mulți alergaseră la biserică, grăbiți — să se împărtășească din pâinea sufletească a Cuvântului Tatălui, intrupat de nou în forma văzută a cuvântului evangheliei. Duminecă au venit în procesiune în frunte cu preotul lor, Ioan Tocaci, Bicăzenii, iar Marți în procesiune cu prapori Telecanii, conduși de preotul Alexandru Cojocariu; pe când Bicăzenii au ținut să vină iarăși în șir frumos, dar fără prapori tot sub conducerea On. Ioan Tocaci.

Credincioșii s'au mărturisit în toate zilele și s'au cuminecat în ziua de Bunavestire, ca la 600 de inși, rămânând ca restul credincioșilor, foarte mulți la număr, cari cereau și ei să fie spovediți, să fie satisfăcuți sufletește din partea preoților locali.

Misiunile, cari au avut efect frumos și credem, că au avut darul să liniștească turburarea ce se iscase în aceea parohie în urma uneltirii unor vrășmași din afară și a unor fii rătăciți din sinul turmii, s'au terminat prin slujba morților, sfințirea Crucii, ridicate spre amintire în cimiter, stropirea cu apă sfințită a poporului, și cuvintele de adio ale păr. dr. Al. Nicolescu, cărora le-a răspuns în numele parohienilor M. On. Vasile Urzică, administratorul protopopesc al Giurgeului. Slujba grea, dar înălțătoare de suflete, s'a terminat de abia târziu după 2 ore d. a. spre mângăierea poporului dreptcredincios.

Cu mult regret ne-am despărțit încă în aceeași zi de acestea locuri scumpe spre a ne întoarce unul fiecare la vatra sa.

Dă Doamne ca cei patru preoți din comuna Bicz în armonie și bună înțelegere să poată făptui mult bine spre mărirea atotputernicului Dumnezeu, care este laudat în nesfârșiții veci. Amin.

Correspondent.

Reviste.

Răscoală în Mexico. Statele unite nord-americane au mobilizat pe Oceanul Atlantic douăzeci și una de năi, cari au grăbit la Tampico și Veracruz, cu scop ca orașul Tampico să-l elibereze de trupele lui Huerta. Președintele Wilson, a cerut incuviințare dela congresul Statelor unite, ca în apărarea cinstei și demnității națiunii să poată folosi chiar și puterea armată, în cazul când Huerta nu va afla o modalitate de a da satisfacție. În caz contrar războiul e inevitabil. O declarație de război formală nici nu va avea loc, deoarece Statele Unite nu o pot face asta față de un guvern pe care nici nu-l recunosc. Poporul încă e foarte agitat și în mai multe locuri a făcut și demonstrații cerând război în potruva Mexico-ului. S'au înrolat mulți voluntari. Uniunea a declarat că nu-i în situație de-a putea lua și pe viitor sub scutul său pe străinii imigrați din Mexico, despre ce a încunoștințat statele europene interesate.

Turburările din Albania. La turburările din Albania contribuiesc și muntenegrinii, cărora Reuniunea din Londra li-a asigurat teritoriul triburilor Hoti și Gruda, cari de teama lor s'au refugiat cătră Scutari. Generalul Martinovics, cu o oaste de șase regimente a ocupat localitățile Decsics, Koza și Nuksa Letici. Acestei ocupări pretutindeni i-a premers vărsări de sânge. Opinia generală e agitată pretutindeni. Cum se vor desvolta, lucrurile nu se poate încă prevedea.

Apel.

Rugăm pe cetitorii noștri se urmărească cu deosebită atenție cele scrise de noi referitor la noua lege electorală și instrucțiile ministeriale privitoare la aceasta (vezi nr. 36, 37, 38, etc. ai Unirii). Îndeosebi atragem atenția fraților preoți, învățători și fruntași ai satelor asupra examenelor scrisului și cetitului instituite de noua lege electorală (vezi nr. 36 al Unirii). E vorba aci de câștigarea unor drepturi, cari sunt de vitală importanță pentru noi și viitorul nostru. S'ar face

oricare conducător al satelor noastre vinovat de trădare al intereselor noastre naționale, dacă nu ar fi în momentele aceste la culmea chierării sale. Rugăm pe dnii protopopi să recerce de pe acum oficiile parohiale, ca acelea să prezinte în termenul cel mai scurt consemnarea știutorilor de carte, să supravegheze, ca preoții și învățătorii să se prezinte în persoană la pretură în ziua stabilită de autoritatea civilă, cu ceice știu carte și au împlinit 24 ani, dându-le toate inviațiunile și stându-le de ajutor întru toate. Păstorul să nu-și părăsească turma în momentele cele supreme. Vrem să dăm astfel dovadă nu numai de o respectabilă maturitate politică, dar și de acel grad de cultură, care să ne statorească locul cuvenit între popoarele, cu cari trăim împreună. *Examenele se încep cu 1 Maiu și vor fi anunțate de primărie în fiecare comună cu 8 zile înainte*¹⁾. În ziua aceea să-și lase fiecare lucrurile sale obișnuite pentru că atunci se hotărăște de viitorul lui și al copiilor lui. Lupta pentru existența unui popor se dă azi în parlament, iar în fața noii legi electorale trebuie să ne prezentăm ca un popor matur și conștient de datoriile lui. Deci păstor și turmă să fie în ziua aceea toți până la unul la pretură și să-și facă datoria. E un act de cel mai elementar drept cetățnesc, la care ne obligă legile țării.

Diverse.

Rugăm pe Stimații abonenti, să binevoiască a-și renoi abonamentele și cei ce sunt în restanță cu abonamentele pe anii trecuți să-și achite datoriile. Foaia nu se poate susține fără abonamente plătite înainte.
Red. și Administrația.

Sfintele sărbători ale Invierii au fost în Blaj prăznuite în astan cu deosebită solemnitate. A ridicat mult nivelul sărbătorilor și vremea frumoasă de primăvară. La serviciul divin a pontificat Escelenția Sa Mitropolitul Victor, iar Sfânta Evanghelie a fost cetită în 6 limbi. A cântat corul mixt al măestrului Murășan în tot decursul sfintei liturghii, solurile le-a susținut Dșoara Iulia Mihalyi, nepoata Esc. Sale dlui mitropolit, care ne-a surprins cu vocea plină și plăcută.

Feciorii regelui bulgar în Ungaria. Feciorii regelui bulgar Ferdinand, moștenitorul de tron Boris și prințul Ciril, au sosit în Ungaria la moșia părintască dela Murányalja descinzând în vechiul castel al părintelui lor.

Arhiduci aviatori. Din München să anunță: Arhiducii Henric Ferdinand și Iosif Ferdinand, cu un balon au sburat din Salzburg la Neumark unde după un sbor de 3 ore au aterizat în condițiuni bune.

¹⁾ Preoții să se intereseze și direct la pretură, care e ziua statorită pentru examenele din comuna lor?

Pelerinaj la Lourdes. Sub patronajul episcopilor rom. cat. conte Majláth, conte Zichy, Fischer-Colbrie și Balás în 24 Iuliu a. c. se va face un pelerinaj la Lourdes. Cu un tren special, luând cursa Padua-Roma-Lourdes-Paris și Einsiedeln, călătoria va dura 20 zile, pe lângă prețurile acestea: pe clasa a II-a 480 cor., iar pe clasa a III-a 295 cor.

Ministrul de externe Berchtold în audiență la Maj. Sa. Din Viena să anunță: În 20 April a. c. la 3 ore d. a. a fost primit în audiență de Maj. Sa ministrul de externe contele Berchtold. Audiența a durat mai bine de un ceas.

Dr. Elie Dăianu protopop gr.-cat. în Cluj, conform hotărării sinodului protopopesec din 9 Aprilie 1914, a trimis de sărbători preoților din tractul său o frumoasă circulară: *Solia invierii.*

Comună mare nouă. Ministrul de interne a decis, ca comunele mici Remetea și Szabaderdő situate pe teritoriul comitatului nostru pe viitor să formeze o singură comună mare. Numele noii comune mari va fi Remete.

Convocare. Despărțământul „Ludoș” aparținător Reuniunii învățătorilor gr. cat. din Arhidieceza gr. cat. de Alba-Iulia își va ținea adunarea cercuală de primăvară la 25 Aprilie st. n. a. c. 9 ore a. m. în școala gr. cat. din M.-Ludoș, la care sunt invitați a lua parte toți membri acestui despărțământ precum și toți binevoitorii școlii noastre confesionale. M.-Ludoș la 14 Aprilie 1914. Vas. Morariu președinte.

Foc mare în Debrețin. Din Debrețin să anunță: Sâmbătă noaptea spre Duminecă s'a iscat un foc mare în atelierele trenurilor de stat din Debrețin, care a consumat în flacări 130 vagoane de marfă, 40 vagoane de persoane și 4 vagoane Pullmann. Focul a erupt în miez de noapte și cum atelierele sunt afară de oraș, până la sosirea pompierilor și a poliției, întreg edificiul a luat foc, și flacările șerpuiău așa de tare asupra orașului încât la un moment dat tot orașul a fost în tălpi. Pagubele se urcă la 2 milioane și jumătate de coroane. Pe lângă aceasta pagubă enormă, au rămas fără pâne și 450 muncitori aplicați în ateliere. Cauza acestei catastrofe până acum nu a fost descoperită.

Necrolog. † Vasile Dancea preot în Gârbovița a repausat în 11 Aprilie, în etate de 75 ani.

† Gheorghe Florian preot gr. cat. în Sânger, a repausat în 16 Aprilie în etate de 69 ani.

Odihnească în pace!

MAI NOU.

Aducem la cunoștința fraților preoți, că Inaltul Minister de culte a asignat pentru Arhidieceză congrua pe semestrul prim al anului curent (1914) în sumă de 272,477-50 Kor.

Distribuirea ei se va publica încă în săptămâna aceasta.

Partea Literară.

Sfaturi pentru mame

cum să se îngrijească de noii născuți

de Dr. V. Hâncu,

medic arhidiecezan și profesor de igienă.

(Continuare).

2. Mi-s'au prezentat părinți și în special mame la consultația mea medicală din cale afară de mulți, pe cari întrebându-i câți copii au avut, am rămas tare surprins; 12 am avut, domnule; și câți îți trăiesc? numai asta unul, domnule; și de ce ți-au murit ceilalți? — poate că așa a vrut Dumnezeu. — La ce vârstă ți-au murit? dăpoi tot cam până la vârsta de un an doi. Dar la doctorul fosta-i cu ei? dăpoi ce le putea face și doctorul, dacă așa e porunca lui Dumnezeu!? Și câte mii și sute de mii de exemple n'ași putea aduce, exemple dureroase și atât de triste pentru noi și poporul nostru, în cât nu mai putem rămânea cu mâinile în sin, ci trebuie demascat lucrul spre a se căuta un remediu oarecare, mai ales pentru poporul nostru dela țară. A i-se da îndrumări igienice și sănătoase, a-l lumina, a-l face să se apropie cu mai multă încredere de medic, și a-și căuta cu mai multă bunăvoință de sănătatea lui proprie, precum și de alor săi; a se feri de boale, de descântece, de boscoane sau farmece, cari astăzi nu mai pot exista și chiar prin lege se pedepsesc, ca ceva neiertate de a mai fi.

În acest capitol voiu aminti pe rând toate boalele mai dese ale micilor copilași, pentruca părinții cunoscând aceste boale și modul cum ele se produc, să știe, cum să-și ferească copiii de ele. Din acest capitol părinții vor vedea, că celea mai multe din boalele copiilor se pot înlătura prin observarea *regulelor igienice* și prin ascultarea de sfatul medicilor.

1. **Albeață în gură** (ciuperci). Este o boală destul de deasă la copiii mici sugaci, ce se desvoaltă pe limbă, pe buză, pe gingei și pe părțile gurii sub forma unor puncte sau pete albe, ce seamănă cu laptele închegat sau cu mușgaiul. Ele sunt formate din nișe ciuperci vătămoare copilului, numite oidium. Aceste ciuperci se pot întinde din gură, în gât și apoi în stomacul copilului cauzându-i diaree și mai ales vărsături. Copilul suge cu greu, gura îi arde, e uscată și îl doare; din care cauză slăbește foarte mult și dacă nu e bine căutat, poate să moară de aceasă boală. De mulțori s'a văzut, că această boală s'a transmis și la sinul mamei dela gura copilului. Această boală se vede de regulă la copiii rău întreținuți.

Ce vom face? Copilul trebuie îngrijit cu lapte bun, fie dela mamă, fie dela o vacă bună, vom înlătura pentru moment, fierturile de făină, cartofi cu pâne, apă cu zahăr etc. Vom șterge copilul în gură, din două în două ore cu un pământuf de vată pe un bețișor muiată în *Glicerină* cu *Borax*. Vom da copilului o curățire ușoară de uleiu de rișin, calomelan, în tot cazul sfatul unui medic va da ajutor foarte mult.

2. **Anemia** este o boală prin slăbirea constituției organismului la unii copii mici. Ea este de regulă însoțirea altor boale, d. ex. tuberculoza, rachitismul, sifilisul,

boalele stomacului și ale intestinelor, limbrici, boale de rinichi, panglică sau lipsă de hrană suficientă, casa ne-sănătoasă și aerul stricat, dar mai ales mâncărice neco-răspunzătoare etății copilului etc. În asemenea cazuri copilul e palid, buzele vinete, musculatura moale și slabă, incomplet dezvoltată. E nervos, slab, doarme rău, suferă de constipație sau diaree. Pentru constatarea cauzei boalei în asemenea cazuri e neapărat trebuincioasă prezența medicului.

3) **Anghina (gâlci, dureri în gât)** începe cu căldură, dureri în tot corpul, fiori de frig, dureri de cap, vărsături, dureri și roșată în gât. Amigdalele se umflă, sunt roșii și acoperite cu mici grunji gălbui sau cu peliță galbină cenușie, înghițirea e dureroasă și vorbirea-i pe nas. Anghinele pot fi de mai multe feluri și anume:

a) **Anghina difterică** e cea mai periculoasă boală pentru copiii mici, începe cu călduri mari și durere de cap, faringele e tot roșu, preșerat cu bubițe albe, dar mai cu seamă pe migdale, unde se formează niște peliță albă scortoasă. Această boală este datorită unui bacil foarte otrăvitor descoperit de *Lofler*. Atinge de regulă pe copiii mici, pe cari în timpul cel mai scurt, chiar în câteva zile îi omoară. În contra acestei boli de gât s'a descoperit un ser, care cu cât se injectează mai îngrabă la copiii atinși de această boală, cu atât scapă mai îngrabă. Această boală fiind foarte molipsitoare imediat, ce s'a constatat, trebuie avizat medicul spre a face izolarea celui bolnav, spre a nu-i molipsi și pe ceilalți copii din casă sau din vecini.

b) **Anghina flegmănoasă** cu creșterea amigdalelor, ia are de multeori lipsă de a fi operată pentru a scoate puroiul.

c) **Anghina simplă**, ce se prezintă cu căldură, umflarea amigdalelor, ce se acoperă cu puncte gălbui.

4. **Arsurile**. Arsurile la copiii mici sunt destul de dese, mai ales cu jar, chibrite, petrol, apă fiartă etc. În asemenea cazuri mama copilului trebuie să fie foarte prudentă de ex. când unui copil i-a luat foc hainele să nu-l lase să alerge, ci cu o năframă, șal, plapomă, pardiseu etc., trebuie învăluit și înăbușit imediat focul.

Mama nu trebuie să-și piardă curajul, ci să-și facă datoria. Copilul după accident (după această întâmplare) va fi desbrăcat de hainele arse, fie că vor fi tăiate cu foarfeca, pielea foarte frumos curățită, beșicile sparte cu un ac ars în foc; pâna la chemarea medicului copilul se va pune cu părțile arse într'o baie cu apă caldă. Cu mijlocul acesta, durerile mai scad; iar infecția nu se poate face cu atâta ușurință. În acelaș timp îi vom da copilului să bea beuturi încălzitoare și întăritoare ca d. ex. ceai cu rum sau cu cognac. Pe răni se recomandă unt de lemn proaspăt, sau făină de grâu, peste care pune vată curată și se bandajază până la sosirea medicului. Să se știe, că rănilor de arsuri se vindecă foarte greu, iar dacă arsura este întinsă mai mult decât jumătatea corpului, copilul nu va scăpa cu viață.

5. **Băile (scalda)** pot fi de două feluri: băi simple, când sunt făcute numai cu apă și băi medicamentoase.

1) Cele simple se pot face la diferite temperaturi (grade). Baia rece 20°; potrivită 25°. caldă 26—32, și caldă până la 36°, pentru a căror măsurare ne servim de termometrul de baie.

2) Băile medicamentoase sunt de regulă caldă sau calde de ex. *baia de scrobeală* se prepară dacă punem în baie 250—350 gr. scrobeală și anume se pune scrobeală într'o pânză rară și se freacă până trece toată scrobeala.

6. **Baia de muștar (scaldă de muștar)** se face cu apă caldă cam 10—15 litre, în care se pune ca 100 gr. de făină de muștar legată într'o cârpă. Apa se pune într'o baie, ciubăr sau covată (troacă), în care se pune copilul și ține cam 10 minute. Apa să nu fie prea caldă căci taie puterea muștarului.

7. **Baia de picioare.** Are scop întâiu igienic și a doua de aduce în anumite împrejurări sângele dela cap la picioare. Se face cu apă caldă și sare (atâtea linguri de sare câte litre de apă) sau cu muștar. Apa să ajungă până la ghenunche, picioarele se țin 10—12 minute.

Baia de pucioasă. Foarte adeseori întrebuintată în contra unor boale de piele d. ex. râe și adese și în contra boalelor nervoase. Se prepară 70 gr. pucioasă (caliu sulfurat) și 25—30 litre apă. Când se fac asemenea băi copilul nu trebuie să aibă bijuterii (brățare, cercei) sau cruciuliță la gât căci se înegresc.

9. **Baia de sare.** Se face foarte adeseori mai ales pentru copiii scrofuloși, linfatici sau debili. În aceasta baie se pune ca un kgr. sare de bucătărie (sau și sare de mare) pentru o baie de 15—20 litre apă. Copilul va sta în baie cam 15 minute, iar după baie se freacă binișor pe tot corpul cu un ștergar, pentru ca baia se folosească mai bine și pentru ca circulația sângelui să se facă mai energic. Baia de regulă se face seara, când copilul nu mai poate răci.

10. **Baia de tărățe.** Se face punând 400—500 gr. de tărățe fie legate într'o cârpă și fierse, fie puse de-a dreptul într'un vas cu vre-o 3 litre de apă și fierse o jumătate de oră care apoi se toarnă în baie.

Brânca. Erisipelul noilor născuți. E o boală foarte gravă și periculoasă, ce se ivește în jurul buricului la noii născuți, când nu s'au luat toate măsurile de curățenie sau s'a infectat la tăierea buricului. Aci pielea devine roșie dureroasă și umflată, copilul are călduri, dureri și neastâmpăr. Roșăța se poate întinde foarte ușor până la trunchi și picioare. În care caz pericolul e mare, trebuind neapărat consultat un medic.

12. **Bronhita.** Este o boală destul de deasă la copii și destul de serioasă. Se ivește mai ales în timpul umed și rece, când aleargă și răcesc, când trec dintr'un aer cald în altul rece, unele boale molipsitoare încep cu bronhita etc. O bronhită ușoară la început poate să devină din ce în ce mai gravă și chiar foarte serioasă. Bronhita începe cu guturaiul, o tuse sacă sgomotoasă și deasă. În asemenea cazuri i-se face copilului o scaldă cu puțin muștar, i-se dă o frecțiune cu oțel aromatic, copilul e vioiu, sugă bine și n'are călduri. În cazurile când în loc să meargă spre bine copilul merge spre rău, atunci are ferbințeli; durere de cap, lipsă de pofta de mâncare, tuse mare și foarte sgomotoasă, vărsături etc. În asemenea caz prezența medicului e neapărată pentru ai prescrie celea necesari, cazul fiind serios.

13. **Broncho pneumonia,** tuse cu junghi sau *Broncho pneumonia capilară* numită și tuse cu înec, foarte deasă la copiii mici în urma deselor receli. Aci sunt inflamate (șaprinse) căile bronhilor ce dau aerul până în fundul plămânului. Atât bronhiile mai mici cumite capilare (subțiri ca firul de păr), cât și cele mai mari fiind aprinse, secretează mai mult scuipat mucositate care umple lumina bronhiilor și împiedică aerul de a pătrunde până la alveole, producând astfel greutate în respirație și de multeori chiar înec. În asemenea caz

respirația nu se mai poate face și copilul se poate îneca (sufocu) și muri. Câte odată inflamația bronhilor se complică și de inflamația plămânului dând în cazul acesta o *bronchopneomonie* ce poate dura 10—15 zile și uneori și mai mult. Semnele în asemenea cazuri sunt: o tuse deasă, seacă, scurtă și înceată. Fața palidă, aripile nasului joacă, buzele vinete căldură mare. Sunt cazuri în care s'a văzut, că boala aceasta poate duce pe copii la tuberculizare (ofticare). Deci boala fiind gravă; trebuie neapărat chemat medicul.

14. **Clistire elisme.** Este o metodă (un obicei) foarte bună, prin ajutorul căreia putem curăți intestinul subțire cu multă ușurință mai ales în unele cazuri, când d. ex. copilul n'ar vrea, s'au dintr'o împrejurare oarecare n'ar putea lua curățenie. Clistirul se poate face, cu o pară de cauciuc, irigator sau cu un clistir, în care se pune 250—300—500 gr. apă caldă cu puțin glițerin sau unt de lemn sau puțin săpun. Sunt copii, cari de multeori nevrând să ia medicamentele, li-se dau sub formă de clistir. Aceste clistire trebuie să fie în mică cantitate. Se recomandă însă, ca în totdeauna înainte de clistirul medicamentos să aibă efectul dorit, trebuie observat ca capătul canulei, ce se introduce în șezut, întotdeauna să se ungă cu puțină vaselină sau unt de lemn mai întâiu, pentru a străbate mai ușor în șezut. Copilul în acel moment trebuie culcat po-o lature iar piciorul deasupra dus cu ghenunchiul la burtă și să așteptăm, ca să nu țipe, ceea ce ar putea foarte ușor da afară, fie clistirul, fie medicamentul introdus.

15. **Căderea mațului (șezutului).** Provine mai ales la copii în urma scementelor prea des repetate, când ieșirile afară sunt prea tari, în tusa măgărească, în plânsurile repetate. Ieșirea șezutului copilului poate ajunge până la o lungime de 10—14 cm. pentru a-l pune la loc, punem copilul cu fața în jos și ridicăm picioarele în sus, și cu degetul arătător bine spălat îl reducem.

16. **Căldura la copii.** Mai toate boalele copiilor sunt însoțite de căldură, ceea ce un om experimentat sau un medic prin simpla cercetare cu mâna o poate ști. Cu toate acestea, pentru ca să-i cunoaștem exact gradul de căldură a unui copil, ne servim de un aparat numit termometru. Copilul în stare de sănătate are căldura de 36—37°. Când însă căldura copilului se urcă peste 37° în sus însemnează, că copilul e bolnăv.

17. **Colici, crampe sau mătrice.** În asemenea cazuri copiii țipă mereu și plâng într'una, au constipație, sau diaree cu vânturi; își freacă picioarele, pântecul e mărit, scaunele (urdinarea) au o culoare urâtă, verzuie, amestecate cu bucăți de formă brânzose.

La toate acestea cauza poate fi, sau că copilul a răcit la stomac, sau că sugă în mod neregulat, sau că îndoapă pe copil cu tot felul de ceuri de anazon, chimin, sir de roșcove, de cicoare, cari îi produc ele înșile acestea deranjeri ale stomacului. Adesea unele mâncări grele: lapte de vacă stătut și plin de microbi, pot să-i cauzeze acestea vărsături sau colici de diaree.

În cazurile acestea întotdeauna i-se recomandă copilului o curățenie, fie de ulei de ricină, fie un praf de calomel, precum și un regim (dietă) lactat potrivit cu vârsta lui.

(Va urma).

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Biblioteca „Unirii“.

1. *Ben Hur*, sau zilele lui Mesia de Levis Valace, 2 vol. 2:90
2. *M. Eminescu, Studiu critic* —90
3. *Câteva momente din începutul bisericii române*, de C. Auner —20
4. *Nume de familie la românii din Ungaria*, de Alesiu Viciu —12
5. *Din viața lui I. Micul*, de M. Străjan —16
6. *Albertina*, povestire de Dr. V. Bojor —30
7. *Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II.* 3:40
8. *Cele două fețe ale lumii*, de Nicu —30
9. *Ziua deșteptării*, de Aurel Fodor —16

Biblioteca din Blaj.

1. Vestitorii credinții vol. I. —24
2. Impresii —24
3. Sfânta Casă din Loreto —24
4. Floricele din raiu —24
5. Calea spre fericire —30

Pentru teatrele dela sate cea mai potrivită piesă e

O vișoară,

piesă populară în 3 acte de Octavian Prie. Umorul sănătos și motivele luate din viața noastră ardelenescă o fac

una dintre cele mai atrăgătoare opere teatrale. S'a predat pretutindenea cu mare succes. Se află de vânzare la *Librăria seminarială din Blaj* (Balázsfalva) și costă 60 fil. plus 5 fil. porto.

Proprietar, editor: **Vasile Moldevan.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția**

Nr. 13—1914.

Concurs.

Pentru efectuarea de Iconostas (frunțar), amvon și masă de proscemie la biserica nouă din Gichișul de jos diecesa Gherlei, (posta și stațiunea ferată Dés), se escrie concurs de edificare până la 15 Maiu a. c. Concurenții trebuie să-și susțină ofertele în scris cu planul și proiectul de spese.

Senatul bisericesc își susține dreptul de a alege, fără considerare la preț și formă.

Concurenții n'au drept a pretinde desdaunare de spese de călătorie la caz de nereușire.

Gichișul de jos, la 11 Aprilie 1914.

Ioan Andreiu,
preot.

(18) 2—3

Herman Condrate,
curator primar.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de-a executa lucrările necesare la reedificarea turnului bisericii gr.-cat. din Săcădate (Oltszakadát), prin aceasta se reacearcă, să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cauțiunea de 1150 cor. adeca una mie una sută cincizeci coroane în bani gata sau hârtii de valoare, Curatorului bisericii subsemnate cel mult până la 26 Aprilie st. n. 1914 la 11 ore a. m. când se va ținea licitațiunea la fața locului.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul, construite de inginerul arhidiecezan și aprobate de Preaveneratul Consistor Metropolitan la 24 Martie 1914 sub Nrul 2177/1914; se pot studia zilnic în cancelaria parohială între orele 8—6 din zi.

Prețul de strigare 1.545 cor. 66 fil. adecă unaspzeze mii cinci sute patruzeci și cinci coroane 66 fil.

Săcădate, la 1 Aprilie 1914.

Ioan Dragomir,
adm. paroh.

Toma Prie,
curator primar.

Institut de asigurare ardelen

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 1—5.

Edificiile proprii.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913 K. 5,755,858.27
 Capitale asigurate pe viață achitate 5,635,328.12
 Starca asiguratilor cu sfârșitul anului 1913 } foc „ 144,436,366.—
 } viață „ 12,067,702.—

Fonduri de întemeiere și de rezervă . . . cor. 2,696,458.—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

8 14 ?

AU APARUT și se află de vânzare la Librăria Seminarială din Blaj:

Apostolul sau faptele și Epistolele ss. Apostoli f. 4., broș. 14 — legat în piele	22.—
Evanghelia, dela s. liturgie și inserat din ziua întâie a învierii Domnului Hristos, în 7 limbi, Blaj 1880, legată, în folio	1:20
Euhologiu, crudo 6 60 fil., leg. în piele 9 60 fil., leg în piele șagren cu foi aurite	12.—
Liturgier, pe hârtie prima broș. 6 cor., pe hârtie secunda broș. 5 cor., pe hârtie prima leg. 9 cor. pe hârtie secunda leg. 8 cor., legătură de lux	15.—
Orologer, crudo 6:60 leg. în piele 9:60, leg în piele șagren cu foi aurite	12.—
Octoic mic, 8° crudo 1:60 fil. legat simplu	1:90
Octoic cu Pentecostar legat intruna	3:60
Pentecostar mic, 8-o crudo 1:70 fil., leg. simplu	2.—
Prohodul Domnului Nostru Isus Hristos	—30
Psaltire, broș., 2:20, leg. în pânză 3.—, în piele	4.—
Triod, crudo 13 cor. legat în piele tare și cu copcii	20.—
Antologion sau Mineiul, carele cuprinde în sine slujbele dumnezeștilor sărbători, ale Nașcătoarei de Dumnezeu și ale sfinților peste an după rânduiala bisericii răsăritului de legea grecească,	
Tomul I. legat în piele, cu copcii face	32.—
Tomul II, III. legat în piele, cu copcii face	78.—
Toate trei tomurile legate în 2 volume în piele și cu copcii fac 110 cor.	